

Versterken rechtsstaat

Hierbij zes ideeën voor meer balans tussen met name de wetgevende en uitvoerende macht, het versterken van de wetgevende macht en ideeën voor het versterken van de Raad van State.

1. Ministers en staatssecretarissen moeten worden gehoord voorafgaand aan hun benoeming

De door de formateur (of: minister-president) voorgedragen bewindslieden moeten voorafgaand aan hun benoeming worden gehoord in de relevante commissie(s) van de Tweede Kamer. Er moet schriftelijk en geheim worden gestemd door de TK (of Verenigde Vergadering) over hun benoeming voordat zij daadwerkelijk aan de uitoefening van hun ambt kunnen beginnen. Hiermee kan de gehele Kamer een steviger positie innemen t.o.v. het kabinet en kan een soort impliciete werkgeversrelatie worden vormgegeven. Een stemming is al gebruikelijk bij wethouders in gemeenten.

2. Bewindslieden moeten onder ede gehoord kunnen worden op last van een minderheid van de Kamer

Dit kan een versterking zijn van artikel 68 van de Grondwet, om zo inlichtingen af te kunnen dwingen. Het horen onder ede is "zwaarder" dan het verstrekken van mondelinge/schriftelijke inlichtingen zoals nu in art. 68 staat. Door iets van een barrière toe te voegen (bijv. een derde van de leden), kan het instrument niet snel bot raken. Als dit per meerderheidsbesluit moet, zal de coalitie vermoedelijk blokkeren.

3. Versterken Staten-Generaal

De Staten-Generaal moet versterkt worden met meer leden, de introductie van commissieleden (zoals gebruikelijk is in Provinciale Staten of gemeenteraden) en meer inhoudelijke ambtelijke experts. De experts kunnen geplaatst worden bij de griffie van de Kamer, maar ook bij de fracties (een linkse expert op het gebied van belastingen zal andere voorstellen doen dan een rechtse). Hierdoor moet de Kamer meer grip krijgen op wetgeving en kunnen bij wetsbehandelingen zoveel mogelijk geluiden van fracties worden gehoord. De gekozen Kamerleden kunnen hier ook aan meedoen, of meer hoofdlijndebatten voeren in de plenaire zaal.

4. Verruim communicatie tussen ambtenaar en politicus

Laat ambtenaren en gekozen politici meer met elkaar spreken, zeker in het voortraject van wetgeving. Dit moet een duidelijker scheiding maken tussen het technische en het politieke aspect van wetgeving, waarbij natuurlijk moet worden aangetekend dat hier geen hard onderscheid tussen bestaat. Hiermee zou het politieke debat meer over de waarden van de wet kunnen worden gevoerd en kan de Kamer met een betere informatiepositie aan de politieke behandeling starten.

Denk hierin bijvoorbeeld aan technische briefings van ambtenaren van het ministerie aan ambtenaren/medewerkers van de Kamer, in eerste instantie in beslotenheid (om zo vertrouwelijkheid te creëren).

5. Verplichte zwaardere behandeling van wetsvoorstellen met "zwaar dictum" van de RvS

De Tweede Kamer wordt verplicht om wetten, die voorzien zijn van de zwaarste dicta van de RvS, met een zwaardere procedure te behandelen. Bijvoorbeeld door een minderheid meer rechten te geven over bijvoorbeeld het organiseren van commissieactiviteiten (voor bijv. hoorzittingen) of het vragen van aanvullende informatie bij de RvS als commissie. Overwogen kan worden om dergelijke wetsvoorstellen standaard vervallen te verklaren, tenzij de indiener dat met redenen omkleed afwijst.

6. De Afdeling Bestuursrechtspraak loskoppelen van de Afdeling Advisering van de RvS

Bestuursrechtspraak is niet verenigbaar met adviseur van de regering en parlement. Richt een nieuw Gerechtshof voor Bestuursrecht op, waarin de huidige hoogste bestuursrechters opgaan. Dit voorkomt de schijn dat de adviseur rechtspreekt.